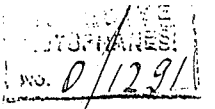
باب عالی

خارجیه نظارتی

قبریس مسئله‌سی

استانبول — مطبعهٔ عامره
۱۳۳۵

قبریس مسئله‌سی

قبریس جزیره‌سنده اولا یونانیلر وفنیکه‌لیلر اسکان ایدوب، متعدد حکومتلره منقسم اوله‌رق، اوزون مدت مستقلاً حکمران اولمشلردر. قبریس جزیره‌سی میلاددن درت عصر مقدم مصرلیلر ایله ایرانیلر آره‌سنده باعث مجادلات اولمش ونهایت ایرانیلره الحاق ایدلمشسه‌ده پك چوق زمان صوکره یینه مصریلره انتقال ایتمشدر. جزیرهٔ مذکوره میلاددن اللی طقوز سنه اقدم رومالیلر طرفندن استیلا اولنمش وروما ایمپراطورلغنك انقسامندە شرق ایمپراطورلغنه انتقال ایتمش واکثریا خاندان حکمداریه منسوب محافظلر طرفندن اداره اولنمشدر. بونلردن Amenos I اعلان استقلال ایتمکله احفادی اهل صلیب دورینه قدر صورت مستقله‌ده اجرای حکومت ایلمشلردر. اهل صلیب دورنده‌سکه ۱۱۹۱ سنه‌سنه مصادفدر ــ انکلتره قرالی ارسلان یورکلی ریشار قبریس جزیره‌سنی ضبط وتسخیر ایده‌رك قدس قرالی Guy de Lussignan ه توجیه ایلمشدرکه مومی‌الیهك سلاله‌سندن Jean ۱۳۷۳ تاریخنه قدرحکمران اولوب تاریخ مزبوره‌ده وفات ایتمسیله جزیره جنویزلیلر طرفندن ضبط اولنمش و ۱۴۸۵ تاریخنده وندیکلیلره انتقال ایلمشدر.

قبریس جزیره‌سی وندیکلیلرك ید اداره‌لرنده بولنمقده اولدیغی حالده ۱۵۷۱ سنهٔ میلادیه‌سنه مصادف اولان ۹۷۸ سنهٔ هجریه‌سنده وسلطان سلیمان ثانی زمان سلطنتنده ماغوس شهری ۱۱ آی محاصره‌دن صوکره تاب آور مقاومت اوله‌میه‌رق، جزیره‌نك محال سائره‌سیله برلکده، اردوی همایون طرفندن بالفتح تمالك عثمانیه‌یه ضم والحاق اولنمشدر. اوزماندنبرو محافظلق ومستقل متصرفلق اوله‌رق‌اداره اولنوب محمد علی‌پاشانك مصر والیلکی هنگامنده برآره‌لق اداره‌سی مصره ترك ایدلمشسه‌ده بعده استرداد اولنه‌رق ولایات تشکیلاتنده جزایر بحرسفید ولایتنه ملحق پرمتصرفلق اولمشدر.

بوحال ۱۸۷۸ سنه‌سنه‌قدر دوام‌ایتمشدر. ۱۸۷۶ سنه‌سنده روسیه‌دولتی‌ایله وقوعبولان محاربه دولت عثمانیه ایچون مغلوبیتله ختام بولمش وایاستفانوسده عقد اولنان مقدمات صلحیه احکامی ایسه تحملفرسا برحالده بولنمش اولدیغندن اول زمان هنوز مصرمسئله‌سی تحدث ایتمامش اولدیغی کبی روسیه حکومتی بتون آسیایی استیلا ایلمك وانکلیزلری

هندستاندن طرد ایتمك واستانبولی ید ضبطنه کچیرمك کبی آمال حریصانه پرورده ایتمکده اولمسنه مبنی انکلتره حکومتی روسیه‌نك کسب قوت وتوسع ایتمسنی آرزو ایتمیوب دولت عثمانیه لهنده اولهرق ایاستفانوس مقدمات صلحیه‌سنك تعدیل احکامی ضمننده بر قولغره اجتماعی خصوصنه بذل مقدرت ایتدیکی کبی دونمامسنی چناق قلعه‌سندن ادخال ایله اقدمجه روس اردوسنك استانبوله کیرمسنه مانع اولدیغندن و ۱۸۷۶ وقایع الیمه‌سی اوزرینه بسبتون کسب عظمت ایدن روسیه‌نك کسر حیثیت ونفوذیله غالبیتندن استفاده ایده‌مامسنی ارزو ایلدیکندن بالطبع دولت علیه‌یه قارشو بر وضعیت خیرخواهانه‌ده بولنمقده ایدی . انکلتره‌نك اتخاذ ایلدیکی بو سیاستدن دولت عثمانیه‌نك مستفید اولمسی درکار اولمقله برابر بوحرکتی صرف دولت علیه‌یه قارشو پرورده ایتمکده اولدیغی حسیات دوستانه نتیجه‌سی کبی کوستره‌رك باب عالیدن قبریس جزیره‌سنك کندوسنه ترك واحاله‌سی اسبابنه توسل ایتمشدر .

۱۸۷۸ سنه‌سی مایسنك یکرمی‌اوچنجی کونی انکلتره سفیری موسیو لایار باب عالی‌یه کله‌رك اول وقت باش وکیل بولنان محمد رشدی پاشایه دولتی طرفندن آلمش اولدیغی برقطعه تحریرات مخصوصه‌یی قرائت وروسیه دولتی انکلتره تابینه‌سنك کندوسنه واقع اولان تکلیفنی قبوله مستعد کورولدیکنی وبلغارستان حدودینك بالقانلره حصرینه موافقت کوسترمه‌جکنی بیان‌ایله اناطولیده واقع قارص واردهان وباطوم ویاخود بونلردن برینی دولت مشارالیها تصرفنده قالوبده معاهدهٔ قطعیه ایله کندوسنه تعیین اولنه‌جق اراضی خارجنده اولهرق ممالك شاهانه‌دن دیکر برمحلك ضبط واستیلاسی داعیه‌سنه دوشرسه انکلتره دولتی اعمال قوهٔ سلاحیه ایله بونك محافظه‌سی ضمننده ذات حضرت پادشاهی ایله اتفاقی تعهد ایده‌جکی وبوکا مقابل اولحوالی اهالیٔ عیسویه وسائره‌سی حقلرنده اصلاحات لازمه‌نك ایفاسنه همت بیوریله‌جغنك وعد اولنمسنی ویرده اشبو اتفاقك اجرای مقتضیاتنه مقتدر اولمق ایچون دولت مشارالیهایه قبریس جزیره‌سنك تصرف واداره‌سی تفویض قلنمسنی طلب ایتمشدر . باب عالی اول وقت غایت مشکل برموقعده بولنمقده ایدی . ایاستفانوس مقدمات صلحیه‌سنك حاوی اولدیغی شرائط غایت آغیر اولدیغی حالده کرهاً امضایه مجبوریت حاصل اولمش وقبل‌المحاربه اعلان افلاس ایله قونسولید فائضلرینك تأدیه ایدلیه‌جکنی اعلان ایتمیله بتون اوروپا افکار عمومیه‌سنی کندی علیهنه چویرمش اولدیغندن هیچ بردولتدن معاونت ومظاهرت کوره‌جکنه امید وار دکل ایدی .

قبریسك انکلتره‌یه ترك واحاله‌سی حقنده محمد رشدی پاشا قاپوجه‌سنك ۳ جمادی‌الاخر ۹۵ تاریخنده حضور پادشاهی‌یه تقدیم ایلدیکی مضبطه‌ده دنیلیورکه : « انکلتره دولتی حکومت سنیه حقنده اولان افکار ونیات خیر خواهانه‌سنك شمدی‌یه قدر پك چوق آثاریی دلائل فعلیه‌ایله اثبات ایلمش وعلی‌الخصوص بوکره روسیه دولتیله عقد اولنان مقدمات صلحیه مقاوله‌سنك حاوی اولدیغی احکام مضرهٔ معلومه سائر دولتلر طرفندن سکوت‌ایله کچیشدیرلمك‌اوزره اولدیغی حالده دولت‌مشارالیها مقاولهٔ مذکوره‌نك برقونغره‌یه قونوب اوراده هرماده‌سنك بشقه بشقه مذاکره‌سنه روسیه دولتی طرفندن موافقت اولنمدیغی تقدیرده مقاولهٔ مذکوره‌نك انکلتره دولتی‌نظرنده کأن‌لم یکن حالنده‌طوتیله‌جغنی وبونکله برابر اجراسنه تصدی‌اولنه‌جق اولورسه فعلاً مخالفت‌ایده‌جکنی روسیه حکومتنه اعلان ایتمش وسالف‌البیان مقاوله شرائطندن بلغارستانك حدود وسیعه‌سی واناطولیده برچوق محال رمواقعك روسیه‌یه ترکی مثللو باشلوجه ماده‌لری حقنده اولان اعتراضاتی سرد وبیان ایله برابر ترویج وتأیید مدعا ضمننده درحال تدارکات حربیه‌یه تشبث‌ایتمش، اولدیغندن دولت مشارالیهانك اشبو مخالفت شدیده‌سی روسیه دولتنه پك کران کلهرك بوتکلیفی صاووشدیرمغه چالیشمش ایسه‌ده انکلتره‌نك بوبابده هردرلو فداکارلغی اختیاره حاضر اولدیغی ومعاهدهٔ مذکوره‌نك قونغره‌یه وضعیله احکام مندرجه‌سنك تمامیله موقع بحث ومذاکره‌یه قونلمسی ادعاسنده اصرار کوسترديکنی جزم ایله دولت مشارالیها ایله محاربه‌یه کیریشمکی کوزه کسدیره‌میه‌رك ایاجیٔ مشارالیهك افاده‌سنه کوره بوکره بلغارستان حدودینك بالقانلره حصری جهتنه اساساً موافقتی بیان‌ایله سائر کونا تعدیلات اجراسنجه اولان استعدادینی دخی کوسترمش اولدیغندن وبلغارستان حدودینك قصری وصربستانه ترك اولنان بعض محللرك استردادی وقره‌طاغه ترکی تکلیف اولنان محللرده تعدیلات اجراسی ماده‌لری دولت‌علیه‌جه مسائل حیاتیه‌دن اولوب بونلرك صورمرضیه‌ده تسویه‌سنه موفقیت روم‌ایلی‌قطعه‌سنك یکیدن فتح‌وتسخیری‌دیمك‌اوله‌جغی رهین‌رتبهٔ بداهت اولمسیله انکلتره دولتنك دولت علیه‌یه شویوله‌ده اولان خدمت عظیمه‌سی وایلروده وقوع بوله‌بیله‌جك تخطیاتی منع‌ایچون عقد اتفاقه مبادرتی ممنون‌اوله‌جق موادندندر . »

موسیولایار قبریس‌جزیره‌سنك انکلتره دولتی طرفندن‌طلب اولنمسنك سبب وحکمتی اوله‌رق افادات آتیه‌ده بولنمشدر :

« انکلتره دولتنك آق‌دکزده اشیا ومهمات‌وعسکریه‌اقامه‌سیچون مالطه جزیره‌سندن

شقه مستملكاتی اولمیوب جزایرسبعه بومقصد ایچون پك الویریشلی اولدیغی حالده هرنصلسه
قدما یونانه ترك ایدلمش وبوكره شدت لزومی حس اولنمشسه ده استردادی قابل اوله میه جغندن
بكر مناسب بر محل آراشدیرلدقده مذكور قبریس جزیره سنك كرك سوریه سواحلنه
كرك اناطولینك لزوملی اولان جهتنه قریبتی بولندیغندن انكلتره دولتی اورادە ایجاب
ایدیكی حالده لازمكلن محله سوق ایده بیلمك ایچون مقدار كافی عسكر اقامه ایده جكی
كلیتلو مهمات حربیه ولوازمات عسكریه بولندیره جغنی وانكلتره شمدیه قدر اوروپا
دولتی صفتیله حركت ایدوب حالبوكه آسیا قطعه سنده هندكی بر خطهٔ عظیمه یه مالك
متصرف اولوب اورادە تحت تابعیتنده بولنان نفوسك مقداری روسیه نك نفوس
وجودە سنك ایكی مثلندن زیاده بولندیغی وبوآنه دكین هندستانده استخدام ایلكده اولدیغی
عساكری اوروپا قطعه سنده قوللانمسی قانوناً غیر مجاز ایكن بوكره پارلمنتوجه بوكاموافقت
ولنمیله بوندن بویله هنددن ایستنلدیكی قدر عسكر جلب واستخدامی ممكن اوله جغی جهتله
جزیرهٔ مذكوره نك « جهت ملكیتی ینه دولت علیه جه » باقی اولوب انكلتره دولتنك
ضبط واداره سنده بولندیغی مدتجه شمدیه قدر مصارف ادارهٔ محایه چیقارلدقدن صوكره
هرسنه نه مقدار واردات آلنمقده ایسه بو دولت مشارالیها طرفندن سنه بسنه خزینهٔ
جلیله یه تأدیه وایفا قلنه جقدر. »

انكلتره طرفندن طلب اولنان قبریس جزیره سنك تصرف واداره سیچون بر مدت
تعیین اولنمامسی وقونغره ده هرشیٔ قرارلاشوب امضا اولنمسی متعاقب انكلتره نك جزیرهٔ
مذكوره یی تحت اداره سنه آلمسنك سائر دولتلرك اعتراضلرینی موجب اولمسی ، روسیه
دولتنك قونغره ده ایده جكی فداكارلقلردن ندامتله قرارلری قبول ایتمه رك انكلتره ایله
محاربه یی كوزه كسدیرمسی احتمالی و حكومت سنیه نك یكدن برمحاربه یه كیریشمسی پك
مشكل اولمسی وقونغره ده ایش بیتدكدن صوكره انكلتره نك جزیرهٔ مذكوره یی زیراداره سنه
آلمسی اوروپاجه عجیب كوزوكه جكی مثللو اوسترپا دولتنك دخی شمدیكی حالده موقت
صورتیله عسكر ادخال ایتمك ایستدیكی بوسنه وهرسك قطعه لرنده دائمی صورتده یرلشمك
ایستیه جكی احتمالاری باب عالیجه نظر اعتباره آلنه رق قبریس جزیره سنك عسكر ومهمات
ایچون ده پو مقامنده قوللانلق اوزره هرنه وقت روسیه دولتی توسیع ممالك داعیه سنه
دوشمزده كندیسنه اعلان حرب اولنورسنه اولوقت انكلتره دولتی طرفندن تحت اداره یه
آلنمسی دها مناسب اوله جغی وبوصورتله هیچ بردولتنك اعتراض ایده میه جكی باب عالی

طرفندن انكلتره سفيرينه جواباً افاده قلنمش وقبول وتصديق اولنمق اوزره اعطا ايلديكى ورقه‌يه بومأله بر فقره علاوه‌سى تكليف اولنمش ايسه‌ده مومى اليه ورقهٔ مذكوره‌يه بركونه قيد وشرطى حاوى عباره درجنه مأذون اولمديغنى وپازار ايرتسى كونى لوندره‌ده عقد مجلس اولنه‌جغندن ردويا قبولى حاوى هرنه‌جواب ويريله‌جك ايسه پازار اقشامى بهمه‌حال كنديسنه تبليغ ايدلمك لازمكله‌جكنى بيان ايتمشدر . انكلتره سفيرينك شايد قبريس حقنده‌كى تكليفى باب عالى طرفندن رد اولنه‌جق اولورسه دولت عليه‌جه وخامتى موجب اوله‌جغى وقونغره‌نك دخى اجتماع ايده‌ميه‌جكى يوللو تهديداتى وبوصورته موافقت اولنديغى تقديرده روسيه‌لولرك اوچ كونه قدر استانبول حوالسندن چكيله‌جكلرى كبى بياناتى وايچنده بولنمقده اولديغى حالك مشكلاتى حكومت سنيه‌يى جزيره‌نك انكلتره‌يه‌ترك حقنده‌كى تكليفه موافقته مجبور ايتمش وبوخصوصده هيئت وكلاجه تنظيم قلنان مضبطه عتبهٔ عليايه تقديم قلنه‌رق « موجبنجه اجرا اولنسون » ارادهٔ سنيه‌سيله باب عالى‌يه اعاده اولنمش اولمغله انكلتره‌نك طلب ايلديكى ورقه امضا ايدلمشدر .

روسيه محاربه‌سنك توليد ايلديكى نتايجدن انديشه ناك اولان باب عالى كنديسنه ابراز مودت ومظاهرت ايدن وايا‌ستفانوس مقدمات صلحيه‌سنك محتوى اولديغى احكام مضره‌يى تعديله بذل سعى ايده‌جكنى وعد ايلين انكلتره حكومتنه قارشو حركت ايتمك وطلبنى رد ايلمك ودولت مشاراليهايى كندوسنه دشمن‌ايتمك حال‌وموقعنده دكل‌ايدى . فقط‌انكلتره‌نك بوحركتى بتون اوروپا افكار عموميه‌سنجه وآمريقاده تقبيح ايدلديكى كبى انكلتره‌ده بيله سوء تأثير حاصل ايلدى و صرف كندى منفعتى نقطهٔ نظرندن حركت ايده‌رك روسيه‌نك كسر نفوذ وتوسيع ممالك ايتمسنه مانع اولمق مقصديله اتخاذ ايلديكى سياست دولت عليه لهنده اولمسندن استفاده ايله قبريس جزيره‌سنى كندوسنه ترك واحاله‌يه حكومت سنيه‌يى اجبار ايتمك انكلتره كبى بر دولت حسيمه‌يه ياقيشور حاللردن دكل ايدى . قبريس معاهده‌نامه‌سنك شيوعى بتون آوروپايى دوچار حيرت ايتدى. معاهده‌نامه‌نك حين‌عقدنده لوندره قابينه‌سى قبريس حقنده‌كى تكليفك شيوع و ترشحندن پك زياده احتراز اولنمسنى ودرجهٔ غايته مكتوم طوتلمسنى باب‌عاليه توصيه وتأكيد ايتمشيدى. باب عالى بو مكتوميت خصوصنده اول درجه ايلرو گيتمش ايدى كه بوندن قونغره‌يه گوندرديكى مرخصلرينى بيله خبردار ايتمامشيدى . قره‌طودورى پاشا «Revue de deux mondes»ك ١٩٠٨ سنه‌سى ايلولى تاريخلى نسخه‌لرنده نشراولنان خاطراتنده بوندن شكايت‌ايله ديبوركه

« اكر باب عالى بويله براتفاقنامه‌نك موجوديتندن وقتيله مرخصلرينى خبردار ايتمش اولسه ايدى حكومت سنيه لهنده بذل مساعى ايتملرى ايچون انكليز مرخصلرينى تضييق ايدر ودها زياده مستفيد اولور ايدك » انكلتره‌نك اتفاقنامه‌يى مكتوم طوتمسندن مقصدى ايسه قونغره‌يه اشتراك ايتمش اولان دول معظمهٔ سائره‌يه اويون اوينامق ايدى . انكلتره دولتى قبريسك تركه واحاله‌سنه دائر فرمان عالينك اعطاسنى تعجيل ايدييور وبوكا سبب اولهرق ده بعض افكار مخالفه اصحابنه قارشو بويله براتفاقك انكلتره‌جه لابد وبونك منافع حاليه وآتيه‌سى دولت عليه‌يه عائد اولهجغنى بيان ايليوردى . باب عالى ايسه مقاولهٔ خفيه شايع اولوبده روسيه دولتنك اناطولى جهتلرندن استيلا ايلديكى يرلردن استردادى مأمول ومتصور بولنان محللرى رد ايتمامسى وصربلولر ايله قره‌طاغليلرك قصر حدودينه موفق اولنه‌مامسى ويونانك دخى يانيه وترحاله طرفلرنجه اولان تصحيحات ومضمرات مضره‌لرينك مدار ترويجى اولهبيلمسى كبى محاذيردن اجتناب ايله فرمان عالينك اعطاسنده تردد ايدييور ايدى . اشبو محاذير برلين قونغره‌سنده مرخص اول اولان علكساندر قره طودورى پاشا واسطه‌سيله انكلتره مرخصلرينه خالصانه بيلديريله‌رك فرمان عالى اعطاسنك قونغره ختامنه تعليقى طلب اولنمشيدى . لورد سالبسبورى قره طودورى پاشايه جوابنده فرمان عالينك بهرحال عاجلاً اعطاسى لازمكله جكنى افاده ايله برابر قونغره ختام پذير اولمزدن اول بونى كيمسه‌يه بيلديرميه‌جكنى وجزيره‌يى تحت تصرفه آلديرميه‌جغنى تعهد ايلمش وفقط بونك معاهده امضا اولنتجه‌يه قدر مكتوم طوتلمسى حقنده واقع اولان تكليفى قبول ايتميوب انكليزكيلرينك اولجه قبريس جزيره‌سى صولرنده بولنه‌جغى ومع‌مافيه انكلتره‌نك اولجه يونان دولتى طرفندن وقوع بولان تجاوزاتى منع ايچون صورت شديده‌ده كوستردیكى مخالفت يونانلولرك دولت عليه ايچون نتايج وخيمه‌يى مستلزم اولهجق فعاليت مضره‌لرينى ميدانه قويمقدن منع ايلديكى كيفياتى درميان ايتمشدر . بونكله برابر انكلتره درسعادتده‌كى سفارتى واسطه‌سيله باب عالى نزدنده دخى تشبثات اجرا ايده‌رك فرمانك تأخير اعطاسنك انكلتره‌جه تأثير عظيم حاصل ايلديكنى بيان وانكلتره‌نك دولت عليه‌يه ابراز ايلديكى خدمات تعداد ايدلمش وتهديداته قدر كيده‌رك انكلتره‌نك دولت عثمانيه لهنده هيچ بر تشبثاتده بولنميه‌جغنى وپرنس بيسمارق ترحاله ، يانيه وكريدك يونانه تركنى تكليف ايلمش ايكن انكلتره‌نك عدم موافقتندن ناشى شمديلك كيرو آلنديغنك واكر بو تكليف تجديد اولنوبده فرمان عالى سفارته تسليم اولنمدينى تقديرده انكلتره‌نك بيسمارقك طلبنه مخالفت

ایتمیه‌جکی افاده قلنمشدر . انکلتره‌نك بالاده معروض تهدیداتی هیئت وکلای عثمانیه‌یی زیاده‌سیله تلاشه دوشوردیکندن فرمان عالینك درحال انکلتره سفارتنه تسلیمی حقنده ٥ رجب ٢٩٥ تاریخنده بر مضبطه تنظیم ایله عتبهٔ علیایه تقدیم قلنمش وموجبنجه ارادهٔ سنیه شرفصادر اولمشدر .

قبریس جزیره‌سنك اشغال واداره‌سنك انکلتره‌یه ترکنه‌دائر انکلتره سفیری طرفندن ییلدیز سرای همایونندہ باش وکالت مقام جلیلنه اعطا اولنوب صادق و صفوت پاشالر ایله سیرهانری‌لایار طرفندن امضا ایدیلن ١٣ و ٢٦ مایس ١٨٧٨ تاریخلی ورقه‌نك ترکجه وفرانسزجه صورتلریدر :

اکر باطوم واردهان وقارص ویاخود بونلردن بریسی روسیه دولتنك ید تصرفنده قالوبده ایلرووده دولت‌مشارالیها مصالحهٔ قطعیه‌ایله تعیین اولنان اراضینك خارجنده اولهرق ممالك‌شاهانه‌دن برمحلی استیلاایتمك‌داعیه‌سنده بولنورایسه انکلتره دولتی ذکر اولنان محلك قوهٔ سلاحیه ایله محافظه‌سیچون ذات شاهانه ایله اتفاقی تعهد ایدر وبوکا مقابل ذات پادشاهی دخی اناطولی قطعه‌سنده بولنان خرستیان وسائر تبعه‌نك حسن اداره وحمایه‌لری حقنده بین‌الدولتین مؤخراً قرارلاشدیرلمق اوزره اصلاحات لازمه‌نك ادخال واجراسنی انکلتره دولتنه وعدایدر ودولت مشارالیهایی کندی تعهدینك ایفاسی اسبابنی تأمینه مقتدر ایلمك اوزره قبریس جزیره‌سنی کندو طرفندن تصرف و اداره اولنمق اوزره بشقه‌جه اولهرق دولت مشارالیهایه تخصیص وتعیینه موافقت بیورور. »

مجلسجه‌علاوه‌سی تکلیف‌اولنان‌فقره: جزیرهٔ‌مذکوره‌وارداتنك خزینهٔ‌جلیله‌یه‌اعطاسی اساساً انکلتره طرفندن قبول اولنمش اولمغله بونك هرسنه صورت استیفاسی مؤخراً بین‌الدولتین قرارلاشدیریلهجقدر . ـ ١٣ مایس ٩٤

Dans le cas où Batoum, Ardahan et Kars ou aucune de ces places seront retenues par la Russie et si une tentative sera faite à une époque quelconque de prendre possession d'aucun torritoire du Sultan en dehors du territoire assigné (à la Russie) par le traité de Paix définitif, l'Angleterre s'engage de s'unir au Sultan pour défendre les susdits territoires par la force des Armes. En revanche, le Sultan promet à l'Angleterre d'introduire les réformes nécessaires (à être arrêtées plus tard par les deux Puis-

sances) pour le Gouvernement et la protection des sujets chrétiens et autres de la Porte se trouvant sur le territoire du Sultan en Asie, et afin de mettre l'Angleterre en mesure d'assurer les moyens d'exécuter son engagement, le Sultan consent en outre d'assigner à l'Angleterre l'île de Chypre qui serait occupée et administrée par elle.

Fait en double, Constantinople, le 26 Mai 1878.

SAFVET — LAYARD — SADIG

جزيرهٔ مذكوره‌يه دائر دولت عليه ايله انكلتره بينده ٦ رجب ٢٩٥ و ٤ حزيران ١٨٧٨ تاريخنده عقد ايدلمش اولان ايكى ماده‌يى شامل مقاوله‌نامه‌نك تركجه وفرانسزجه صورتلريدر :

برنجى ماده . — روسيه دولتى باطوم واردهان وقارص وياخود مواقع مذكوره‌دن برينى يد ضبطنده طوتوبده ايلروده هرنه‌وقت اولورسه اولسون معاهدهٔ قطعيهٔ صلحيه ايله تعين اولنان آسيا ممالك شاهانه‌سندن برقسمنى دها ضبط واستيلايه تصدى ايده‌جك اولورسه اول حالده انكلتره دولتى ممالك مذكوره‌يى سلاح ايله محافظه ومدافعه ايتمك اوزره سلطنت سنيه ايله برليشمكى تعهد ايدر . وبوكا مقابل ذات حضرت پادشاهى دخى ممالك محروسه‌ده بولنان تبعهٔ خرستيانيه وسائرەنك حسن اداره وحمايه‌لرينه متعلق ايلروده دولتين بينده قرارلاشديريله‌جق اولان اصلاحات لازمه‌يى اجرا ايده‌جكنى انكلتره دولتنه وعد ايله برابر دولت مشاراليهاى تعهدات واقعه‌سنك اجراسنجه لازمكلن وسائطى تأمين ايده‌بيله‌جك برحاله قويمق ايچون كندوسنه قبريس جزيره‌سنى تخصيص وعسكر اقامه‌سيله جزيره‌يى اداره ايتمسنه موافقت ايلر .

ايكنجى ماده . — اشبو مقاوله‌نامه تصديق اولنه‌جق وتصديقنامه‌لرى دخى برآى ظرفنده وممكن اولديغى حالده دها اوجه تعاطى ايديله‌جكدر . تصديقاً للمقال طرفين مرخصلرى اشبو مقاوله‌نامه‌يى امضا وتمهير ايتمشلردر .

ART. I. — Que dans le cas où Batoum, Ardahan et Kars ou aucune de ces places seront retenus par la Ruscie, et si aucune tentative serait faite à une époque quelconque par la Russie de s'emparer d'au-

cune autre portion des territoires de S. M. I. le Sultan en Asie, fixés par le traité définitif de Paix, l'Angleterre s'engage à s'unir à S. M. I. le Sultan pour la défense des territoires en question par la force d'armes.

En revanche S. M. I. le Sultan promet à l'Angleterre d'introduire les réformes nécessaires (à être arrêtées plus tard par les deux Puissances), ayant trait à la bonne administration et à la protection des sujets chrétiens et autres de la Sublime-Porte, qui se trouvent sur les territoires en question et afin de mettre l'Angleterre en mesure d'assurer les moyens nécessaires pour l'exécution de son engagement. S. M. I. le Sultan consent en outre d'assigner l'Ile de Chypre pour être occupée et adminisrrée par elle.

ART. II. — La présente convention sera notifiée et l'échange des ratifications aura lieu dans l'espace d'un mois, mais aussi faire se peut, plustôt.

En foi de quoi les Pléni . . . . .

Constantinople, le 4 Juin 1878.

بالاده معروض ٤ حزيران ١٨٧٨ تاريخيله دولت عليه ايله انكلتره حكومتى بينده منعقد مقاوله‌نامه‌يه ملفوف اوله‌رق ١ تموز ١٨٧٨ تاريخنده عقد اولنان و التى ماده‌يى شامل اولان مقاوله‌نامه‌نك فرانسزجه وتركجه صورتلريدر :

Le très Honorable Sir A. Henry Layard G. C. B. et S. A. Safvet Pacha actuellement Grand-Vézir de S. M. I. le Sultan, se sont convenus de l'annexe suivante à la convention signée par eux le 4 Juin 1878 en qualité de Plénipotentiaires de leurs gouvernements respectifs.

ANNEXE

Il demeure entendu entre les deux hautes parties contractantes que l'Angleterre consent aux conditions suivantes concernant son occupation et administration de l'île de Chypre :

I° — Qu'un tribunal musulman réligieux (Mahkémei-Chéri) continuera d'exister dans l'île lequel connaîtra exclusivement des

affaires réligieuses et non pas d'autres. concernant la populati musulmane de l'île ;

2° — Qu'un résident musulman de l'île sera désigné par Département des Fondations Pieuses de la Turquie (Evkaf) po diriger, de concert avec un délégué à être nommé par les aut rités Britanniques, l'Administration des Fonds, propriétés et ter appartenant aux mosquées, Cimetières, Ecoles musulmanes autres établissements réligieux existant dans l'île de Chypre.

3° — Que l'Angleterre paiera annuellement à la Sublim Porte tout ce qui est l'excédant actuel du revenu en sus d frais de l'Administration de l'île, lequel excédant sera calculé déterminé par la moyenne (de revenu) des dernières cinq anné fixée à vingt deux mille neuf cent trente six bourses (22,93 laquelle reste à être dûment vérifiée plus tard et à l'exclusion d produit réalisé par la vente ou affermage des propriétés et bie immeubles appartenant à l'Etat et à la Couronne Ottomane pe dant cette période ;

4° — Que la Sublime-Porte pourra librement vendre et affe mer des terres, terrains et autres propriétés en Chypre appart nant à l'Etat et à la Couronne Ottomane (اراضیٔ میریه و املاك همایون dont le produit de vente ou affermage ne forme pas partie d revenus de l'île mentionné dans l'article 3 ;

5° — Que le Gouvernement Britannique pourra exercer p le canal de ses autorités compétentes le droit d'expropriation pou l'acquisition à des prix convenables, des terres incultes et d terrains nécessaires devant servir aux améliorations publiques ain qu'à d'autres buts d'utilité publique.

6° — Que dans le cas où la Russie restituerait à la Turqui Kars et autres conquêtes faites par elle en Arménie pendant cett dernière guerre, l'île de Chypre sera évacuée par l'Angleterre e la convention en date du quatre Juin 1878 cessera d'être e vigueur.

Le 1 Juillet 1878.

قبريس آطه‌سنك اداره‌سنه وعسكر اقامه‌سنه متعلق اولان شرائط آتيه‌يه انكلتره‌نك موافقت ايلديكى طرفين متعاقدين بيننده مقرردر :

اولا : آطه‌ده كاكان برحكمهٔ شرعيه بولنه‌جق وبوحكمه آطه‌نك اهالئ اسلاميه‌سنه عائد مصالحدن يالكز مصالح شرعيه‌يى رؤيته دوام ايليه‌جكدر .

ثانياً : جوامع شريفه واسلام مزارلرى و مكتبلرينه وآطه‌ده بولنان سائر تأسيسات دينيه‌يه عائداملاك واراضى‌يه انكلتره‌حكومتى طرفندن تعيين‌اولنه‌جق برمأمور ايله برلكده اداره ايتمك اوزره اوقاف همايون نظارتى دخى اهالئ اسلاميهٔ جزيره‌دن برينى مأمور تعيين ايليه‌جكدر .

ثالثاً : انكلتره مصارف اداره چيقارلدقدن صوكره وارداتك اليوم فضله قالان مقدارنى سنه‌بسنه باب عالى‌يه تأديه ايده‌جك وبو فضله كچن بش سنه‌نك يكرمى ايكى بيك طقوز يوز اوتوز آلتى كيسه‌يه تعيين اولنان خط متوسط وارداتى اوزرينه حساب وتعيين ومذكور فضله‌دن صوكره اصولى وجهله تحقيق قلنه‌جق وبونك يكونندن مذكور بش‌سنه‌ده اراضى اميريه واوقاف همايونك صاتلمسندن ويااالتزامه ويرلمسندن حاصل اولان اقچه خارج طوتيله‌جقدر .

رابعاً — باب‌عالى قبريسده بولنان اراضى‌اميريه‌يى واوقاف‌همايونى سريستجه فروخت ايده‌رك ويااالتزامه ويره‌رك بونلردن حاصل اوله‌جق اقچه اوچنجى بنده‌ده ذكر اولنان واردات جزيره داخلنده طوتيله‌جقدر .

خامساً — انكلتره دولتى امور نافعه وسائر فائدهٔ عموميه مقاصدينه مبنى لازمكلن اراضى‌يى واراضئ غيرمزروعه‌يى قيمت مناسبه ايله آلمق ايچون حق مبايعه‌يى اقتضا ايدن مأمورلرى واسطه‌سيله اجرا ايده‌بيله‌جكدر .

سادساً — اكر روسيه قارص ومحاربهٔ اخيره‌ده ارمنستانده ضبط ايتمش اولديغى سائر يرلرى دولت عثمانيه‌يه رد ايده‌جك اولورسه قبريس اطه‌سى انكلتره طرفندن تخليه ايديله‌جك و ١٨٧٨ سنه‌سى حزيرانك دردى تاريخلى مقاوله‌نامه‌نك دخى حكمى اوليه‌جقدر . ١ تموز ١٨٧٨

دولت علية عثمانيه ايله انكلتره دولتى بيننده اتفاق تدافعى وقبريسك انكلتره‌يه ترك واحاله‌سى حقنده عقداولنان ٤ حزيران ١٨٧٨ تاريخلومقاوله‌يه ملفوف اوله‌رق ١ تموز ١٨٧٨ تاريخلوايكنجى مقاوله‌نامه‌نك التنجى ماده‌سنده روسيه حكومتى قارص و١٨٧٦ محاربه‌سنده

ط اتمش اولديغى سائر يرلرى دولت عثمانيه‌يه رد ايلديكى تقديرده قبريس آطه‌سى‌ده
ره طرفندن تخليه ايديله‌جكى وبالاده مذكور ٤ حزيران ١٨٧٨ تاريخلى مقاوله‌نامه‌نك
حكمى قالميه‌جغى صراحةً مندرج اولديغى كبى ١٩١٨ سنه‌سى مارتى اوچنده دولت‌عليه
روسيه جمهوريتى بينده عقد اولنان صالحه‌نامه‌نك دردنجى ماده‌سى حكمنجه اردهان،
ل وباطوم سنجاقلرى روسيه عسكرى طرفندن درحال تخليه اولنه‌جغى وروسيه حكومتنك
بو سنجاقلرده حقوق عموميه وحقوق بين‌الملل نقطهٔ نظرندن تأسس ايده‌جك طرز
يد اداره‌يه اصلا مداخله ايتميه‌جكى ومحال مذكوره اهاليسنك حكومات متجاوره وبالخاصه
ت عثمانيه ايله متفقاً اتخاذ ايده‌جكى يكى طرز حكومتده سربست قاله‌جغى صراحةً
ان ايدلش ومذكور سنجاقلرده مسكون اهالينك ايسه اكثريت عظيمه‌سى دين مبين
لام ايله مشرف اولمسى حسبيله بالطبع حكومت سنيه‌يه التحافى تمنى ايده‌جكلرى درکار
تمش اولمسنه بناءً انكلتره ايله منعقد قبريس مقاوله‌نامه‌سى طبيعتيله حكمدن ساقط اولمغدن
زيرهٔ مذكوره‌نك دولت عثمانيه‌يه اعاده‌سى اقتضا ايدرسه‌ده حكومت سنيه ايله انكلتره
حكومتى آره‌سنده ١٩١٤ سنه‌سنده حال حرب تحدث ايتمسى ومتعاقباً باب عالى جانبندن
دول مخاصمه ايله منعقد بالجمله مقاولات ومعاهداتك منفسخ اولديغى اعلان ايدلمسى اوزرينه
ناً قبريس مقاوله‌نامه‌سى كندى كنديلكندن حكمدن ساقط اولمشدر بناءً عليه مسألهٔ
مذكوره‌نك صلح عمومى اثناسنده يكيدن موقع مذاكره‌يه وضعيله منافع دولت عثمانيه‌يه
موافق برصورتده حلى ايجاب ايدر.

٤ حزيران ١٨٧٨ تاريخنده منعقد مقاوله‌نامه ١٥ تموز ١٨٧٨ تاريخيله تعاطى ايدلش
ومبادله شهادتنامه‌لرينك فرانسزجه وتركجه صورتلرى آتى‌يه درج اولنمشدر:

Les soussignés s'étant réunis dans le but de faire l'échange des ratifications d'une convention entre S. M. la Reine du Royaume Unie de la Grande Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes, et S. M. I. le Sultan, conclue et signée à Constantinople le 4 Juin 1878 et les ratifications respectives de la dite convention ayant été soigneusement collationnées et trouvées précisément conforme l'une et l'autre, l'échange en question a eu lieu ce jourd'hui dans la forme unitée, les hautes parties contractantes ayant de commun accord prolongé le terme pour l'échange des ratifications du 4 Juillet jusqu'à ce jourd'hui.

En foi de quoi ils ont signé le présent certificat d'échange en y apposant leurs sceaux.

Fait à Constantinole le 15 Juillet de l'anneé 1878.

SAFVET
LAYARD

ترجمه‌سی :

اصحاب امضا حشمتلو بریتانیای کبیر وایرلاندا ممالك مجتمعه‌سی قرالیچه‌سی وهندستان ایمپرالوریچه‌سی حضرتلریله ذات‌شوکتسمات حضرت پادشاهی بینلرنده ٤ حزیران ١٨٧٨ تاریخیله در عادتده عقد امضا اولنان مقاوله‌نامه‌نك تصدیقنامه‌لری تعاطی الملك اوزره بالاجتماع طرفینك تصدیقنامه‌لرینی کمال دقتله مقابله ایدرك بربرینه غایتله مطابق بولمش وطرفین متعاهدین تصدیقنامه‌لرك تعاطیسی ایچون تعیین اولنان مدتی حزیرانك دردندن بوکونه قدر بالاتفا تمدید ایلمش اولدقلرندن رسم مبادله اصول جاریه‌سی وجهله بوکون اجرا اولمشدر .

تصدیقاً للمقال محررین امضا اشبو مبادله شهادتنامه‌سنی ١٨٧٨ سنه‌سی تموزینك اون بشنجی کونی درسعادتده امضا وتمهیر ایتمشلردر .

امضا　　امضا
لایارد　　صفوت

خاقان اسبق حضرتلری ١٨٧٦ محاربه‌سنك احداث ایلدیکی غوائل حسبیله انکلتره‌نك مخادنت ومعاونتنه احتیاج حس ایتمسی اوزرینه انکلتره‌نك کرك روسلرك درسعادته کیرمه‌سنه مانع اولمسنك وکرك برلین قونغره‌سنده دولت علیه‌یی مدافعه ایلمسنك مکافاتی اوله‌رق طلب ایلدیکی قبریس جزیره‌سنك اشغال واداره‌سنی دولت مشارالیهایه ترکه موافقت ایلدیکی وجزیره‌نك ترکی حقنده‌کی فرمان عالینك اصداری خصوصنده بر چوق تردد کوستروب نهایت اجرایه مجبور اولدیغی حالده اولوقت رأس کارده بولنان هیئت وکلایه بومسئله حقنده‌کی مضبطه‌یی تنظیم ایتدیره‌رك مسئولیتی آنلره تحمیل ایلدیکی کبی جزیره‌نك ترکندن طولایی حقوق شاهانه‌لرینه اصلا خلل کلمامك شرطیله معاهده‌نامه‌یی تصدیق ایله بو بابده انکلتره سفیرندن برسند آلمشلردرکه اصل وترجمه‌سنك صورتلری آتی‌یه نقل ایدلمشدر :

صورت :

« حقوق شاهانه‌مه اصلا خلل کلمك شرطیله معاهده‌نامه‌یی تصدیق ایدرم »

٣ تموز ٩٤ عبدالحمید

Thérapia, le 15 Juillet 1878.

L'Ambassadeur de S. M. Britannique déclare qu'on ne cherchera nullement porter atteinte aux droits souverains du Sultan comme S. M. I. entend par la ratification du traité d'alliance défensive du 15 Juillet 1878.

(Signé) LAYARD

ترجمه‌سی :

١٥ تموز ١٨٧٨ تاریخلو معاهدهٔ تدافعیه تصدیقنامه‌سنده ذات شوکتسمات شاهانه‌نك ذاهب اولدقلری وجهله حقوق ملوکانه‌لری قطعا اخلال اولنمق داعیه‌سنده بولنمیه‌جغنی انکلتره سفیر کبیری بیان ایدر . ١٥ تموز ١٨٧٨ طرابیه محل امضا لایارد

علکساندر قره‌طودوری پاشانك خارجیه نظارتنده باب‌عالی انکلتره سفیری طرفندن امضا ایدیلان اشبو بیاننامه‌نك یرینه انکلتره‌حکومتی طرفندن عین‌مأله بربیاننامه‌اعطاسنی طلب ایتمش ایسه‌ده حکومت مشارالیها قره‌طودوری پاشا طرفندن طلب اولنان شکل وصورتده بربیاننامه اعطاسنی رد ایله ١٥ تموز ١٨٧٨ تاریخنده اعطا اولنان بیاننامه‌نك بروجه آتی دیکربربیاننامه‌ایله مبادله‌سنی تکلیف‌ایتمشدر: « حکومت‌قرالیه ٤ حزیران ١٨٧٨ تاریخلو مقاوله‌نامه‌نك ذات حضرت پادشاهی طرفندن تصدیقی سند اتخاذ ایدر ومذکور تصدیقنامه‌نك طرز تفسیرینك معنا وعباره‌خصوصنده باب‌عالی جانبندن سیر هانری لایارده اعطا اولنان تعهدات سیاسیه وتبلیغاته توافق‌ایتمسنی تصدیق‌ایله برابر اوزمان ذات‌حضرت پادشاهی طرفندن حقوق حکمرانیلرینه دائر اولان بیاناتلرینی قبول ایدر . »

شاید بوبیاننامه باب‌عالی طرفندن رد ایدلدیکی تقدیرده انکلتره حکومتی ١٥ تموز ٧٨ تاریخلو بیاننامه‌سنی ایضاح مقصدیله تکلیف آتینك باب‌عالی یه عرضی حقنده درسعادتده‌کی سفیرینه امرویرمشدر : « حکومت قرالیه ٤ حزیران ١٨٧٨ تاریخلو مقاوله‌نامه‌نك ذات‌حضرت پادشاهی طرفندن تصدیقی سند اتخاذ ایدر وباب عالی جانبندن سیرهانری لایارده واقع

اولان تبليغات وتعهدات سياسيه ايله معناً وعبارةً توافق ايدن تصديقنامه‌نك طرز تفسيرينى قبول ايله ذات حضرت پادشاهينك حقوق حكمرانيسى حقنده سير هارى لايار طرفندن ذات حضرت ملوكانه‌يه وقوعبولان بياناتى تصديق ايدر . »

بوخصوصه دائر انكلتره سفارتنك حكومت متبوعه‌سندن اخذ ايدوب ١٩ مايس ١٨٧٩ تاريخنده باب عالى‌يه تبليغ ايلديكى تحريراتك صورتى آتى‌يه نقل ايدلمشدر :

Le Gouvernement de S. M. Britannique a pris en considération la déclaration proposée par le Ministre des Affaires Etrangères qui leur a été communiquée par le télégramme de V. E. N° 81 du 3 courant, et que S. E. nous prie de donner à la Porte à la place de celle signée par V. E. le 15 Juillet, dont une copie accompagna sa dépêche N° 916 de l'année dernière.

En réponse je m'empresse d'informer V. E. que le Gouvernement de Sa Majesté se trouve dans l'impossibilité d'accepter la déclaration dans la forme que Caratheodory Pacha vient de proposer, et je prie donc V. E. d'inviter le Ministre des Affaires Etrangères de vous restituer la déclaration signée le 15 Juillet en échange pour autre déclaration qui serait conçue dans les termes suivantes:

" Le Gouvernement de S. M. Britannique prend acte de la ratification par S. M. I. le Sultan de la convention du 4 Juin 1878, et tout en reconnaissant que l'interprétation donnée à la dite ratification doit s'accorder tant avec la lettre qu'avec l'esprit des engagements diplomatiques et des communications que Sir Austin Henry Layard a reçus depuis lors de la Porte, il accepte la déclaration faite à cette époque là par le Sultan concernant ses droits souverains. „

Si le Ministre des Affaires Etrangères refuse d'accepter ce qui précède, V. E. lui présentera, comme déclaration explicative de celle que V. E. a signée le 15 Juillet, une déclaration qui doit être conçue comme suit:

" Le Gouvernement de S. M. Britannique prend acte de la ratification par S. M. I. le Sultan de la convention du 4 Juin

1878, et tout en reconnaissant que l'interprétation de la dite ratification doit s'accorder tant avec la lettre qu'avec l'esprit des engagements diplomatiques et des communications que Sir Austin Henry Layard a reçu depuis lors de la Porte, il confirme la déclaration faite par Sir Austtn Henry Layard au Sultan concernant les droits souverains de Sa Majesté Impériale. »

قبریس اوراقی بیننده تاریخسز برتقریرشفاهی موجوددرکه اهمیته مبنی صورتی آتی یه درج ایدلمشدر :

Le Gouvernement de S. M. Britannique prend acte que S. M. le Sultan, en ratifiant la convention du 4 Juin, a ajouté des mots en vue de sauvegarder ses droits de Souverainetés ; le Gouvernement de S. M. Britannique accepte cette réserve telle qu'elle est expliquée par la déclaration échangée entre les Plénipotentiaires des deux Gouvernements, le . . . . . .

Pour éviter toute interprétation erronée qui pourrait se reproduire eu égard à la rédaction du préambule de la ratification par la Turquie de la Convention du 4 Juin qui semble impliquer que l'Angleterre est tenue de défendre en général tout le territoire ottoman contre l'invasion de la Russie, le Gouvernement de S. Majesté signale et prend acte par la présente déclaration que l'Angleterre n'est tenue de le faire qu'en ce qui concerne les territoires de S. M. le Sultan en Asie seulement, comme il resort explicitement des termes de la convention sus-mentionnée.

اشبو تقریر شفاهی ایله انکلتره حکومتی باب عالی ایله عقد ایلش اولدیغی تدافعی مقاوله نامه‌نك یا کلش برصورتده تفسیرینه محل قالمامق اوزره بالاده مذکور تقریرشفاهی ایله روسیه‌نك استیلاسنه قارشو بتون ممالك عثمانیه‌نك مدافعه‌سنه مجبور اولمیوب یالکز ذات حضرت پادشاهینك اسیا قطعه‌سنده‌کی ممالکنی مدافعه ایده‌جکنی واضحاً بیلدیرمکده‌در .

بالاده‌کی مقاولاتدن ماعدا بر مقاوله دها عقد اولنمشدرکه اوده جزیره‌نك اشغالی مدتجه قبریسك اداره‌سی ایچون باب‌عالینك مراقبه‌سی خارجنده اوله‌رق انکلتره قرالیچه‌سی نامنه قوانین ومقاولات تنظیمی وامور تجاریه وشهبندریه‌نك رؤیتی ایچون ذات حضرت پادشاهینك مشار الیها انکلتره قرالیچه‌سنه صلاحیت کامله بخش ایلدیکنه دائردر .

مذكور مقاوله‌نامه‌نك فرانسزجه صورتى آتى‌يه درج اولنمشدر :

Le très honorable Sir A. Henry Layard G. C. B. et Son Altesse Safvet Pacha, Grand Vézir et Ministres des Affaires Etrangères de S. M. I. le Sultan, se sont réunis ce jourd'hui et, en vertu de leurs pleins pouvoirs, ont signé l'article additionnel suivant à la Convention signés par eux le 4 Juin 1878 en qualité de Plénipotentiaires de leurs Gouvernements respectifs.

Il demeure entendu entre les deux hautes parties contractantes, sans préjudice des dispositions des articles un, deux et quatre de l'annexe du 1er Juillet 1878 que S. M. I. le Sultan, en assignant l'île de Chypre pour être occupée et administrée par l'Angleterre, a transféré et investi S. M. la Reine, pour la durée de l'occupation seulement, des pleins pouvoirs de faire des lois et conventions pour l'administration de l'île au nom de S. M. Britannique et pour le règlement des affaires et des relations commerciales et consulaires de l'île, en dehors de tout contrôle de la Sublime Porte.

Fatt à Constantinople, le 14 Août 1878.

SAFVET
LAYARD

اشبو مقاوله‌ايله ذات حضرت پادشاهى، جزيره‌نك اشغالى مدتجه حقوق حكمرانيسنى انكلتره قرالينه توديع ايتمش اولپور .

بونلردن ماعدا خارجيه ناظرى قره‌طودورى پاشا ايله سير هانرى لايار طرفندن ممضى ترکجه وانكليزجه صورتلرى مندرج وفى ٣ شباط ١٨٧٩ تاريخنده منعقد بر ائتلافنامه موجوددركه ٤ حزيران ١٨٧٨ تاريخنده درسعادتده امضالنمش اولان مقاوله‌نامه ملفوفنك دردنجى بندنده محرر كافهٔ رسوم وواردانه مقابل سنوى بش بيك ليرا ويريله‌جكنه دائردر.

مذكور ائتلافنامه‌نك ترکجه صورتى :

«١٨٧٨ سنه‌سى حزيرانك دردى تاريخيله درسعادتده عقد وامضا اولنان مقاوله‌نامه ذيلنك دردنجى بندى حكمنجه سلطنت ايله حكومت سنيه‌نك محافظه ايدلمش اولان باجلمله حاصلات حقوق سنوى بر مبلغ معينك تأديه‌سى صورتنه تحويل اولنمسى انكلتره دولتيله

دولت علیه بینده تنسیب قلنمش اولمغله اولبابده مأذونیت لازمه‌یی حائز اولان درسعادت انکلتره‌سفیری اصالتلو سیرلایارجنابلریله خارجیه ناظری دولتلو علکساندرقره‌طودوری پاشا حضرتلری رسماً بیان ایدرلرکه حزیرانك دردی تاریخلی مقاوله‌نامه ذیلنك دردنجی بندی حکمنجه املاك همایون ایله اراضیٔ میریه‌نك حاصلاتیله طاپو ومحصول وانتقالدن حاصل اوله واردات مقطوعاً سنوی بش بیك انکلیز لیراسنك تأدیه‌سی صورتنه اشبو مقاوله‌نامه ایله تحویل اولنمشدر . مبلغ مزبور قبریس آطه‌سی انکلتره‌نك اداره‌سنده بولندیغی مدتجه هرسنه انکلتره دولتی طرفندن دولت‌علیه‌یه تأدیه اولنه‌جق وسنه‌نك مدتی کله‌جك سنهٔ مالیه‌نك ابتداسندن اعتباراً حساب اولنمق لازم کله‌جکدر .»

"It having been agreed between Britannic Majesty's government and that of His Imperial Majesty the Sultan that all the rights reserved to the Ottoman Crown and Government under article IV of the annex to the convention signed at Constantinople on the 4th June 1878, shall be commuted by a fixed annual money payment, the under signed the right Honorable Austen Henry Layard, Her Britannic Majesty's Ambassador Extraordinary and Ministre Plenipotentiary to the Sublime Porte, and His Excellency Alexandre Caratheodory Pacha, His Imperial Majesty's Ministre for Foreign Affairs, being duly authorised so to do, hereby declared that:

All property, revenuee and rights reserved to the Ottoman crown and Government in the said article IV of the annex to the convention of the 4th June including all revenue derived from Tapous, Mahluls and Intikal are commited hereby for a fixed annual payment of Five Thousand Paunds (5000) to be made by her Britannic Majesty's Government to that of His Imperial Majesty the Sultan every year during of British oceupation of Cyprus to be calculated from the beguinning of next financial year.

Done at Constantinople the Third February one Thousand Eight Hundred Seventy ds nine.

ALL. CARATHEODORY
LAYARD.

انكلتره حكومتنك غايت اسرارانكيز بر صورتده ، دولت عثمانيه‌يى شايد قبريس كنديسنه ترك اولنمزسه برلينده كنديسنى مدافعه ايده‌ميه‌جكى بولنده تهديد ايدرك عادتا اجبار ايله عقد ايلديكى اشبو مقاوله نشر اولنور اولنمز بالاده عرض اولنديغى وجهله بتون اوروپاده وحتى آمريقاده پك زياده سوءتأثير حاصل ايدرك هرطرفده انكلتره حكومتى موأخذه اولندى . انكلتره اهاليسى ، مقاوله مندرجاتنه واقف اولور اولمز حكومتلرينى تعييبدن كيرو طورمديلر .

دولت عثمانيه‌يه قارشو دوست كورونه‌رك آياستفانوس معاهده‌نامه‌سى احكامنى تعديل مقصديله برلين قونغره‌سنك انعقادينه بذل مساعى ايدن انكلتره حكومتنك باب عالى ايله كيزلى برمعاهده عقديله قبريس جزيره‌سنى كنديسنه ترك واحاليه اجبار ايتمسى انكلتره عوام قاره‌سنده پك جدى مناقشاته باعث اولدى .

مجلس مبعوثانك ١٨٨١ سنه‌سى حزيرانك دردنده وقوعبولان اجتماعنده لاجل التصديق قبريس مقاوله‌نامه‌سى موقع مذاكره‌يه وضع اولنديغى صره‌ده رجال سياسيونك اك ايلرو كلنلرى اعتراضاتده بولنمشلردر .

مبعوثاندن موسيو Rylando قبريس جزيره‌سنك بعض شرائط تحتنده انكلتره‌يه تركى اوروپاقوانين عموميه‌سنه مغاير اولديغى كبى دول سائره‌يه‌ده سوءمثال اوله‌جغندن جزيره‌نك تخليه‌سيله دولت عثمانيه‌يه اعاده‌سنى طلب ايتمشدر . عثمانليلره قارشو مخالفتيله معروف موسيو Boster جزيره‌نك يونانستانه ويرلمسنى تكليف ايتمشدر . مبعوثاندن بر چوغى مقاوله‌نك كأن لم يكن حكمنده طوتيلمسنى طلب ايتمشلردر. بالطبع حكومت طرفدارانى بتون محافظه‌كارلر مقاوله‌يى مدافعه ايتمشلردر . حكومت عثمانيه‌يه قارشو مخالفت افكاريله مشهور اسبق باش وكيل موسيو غلادستونك بوخصوصده دولت عليه لهنده ايرادنطق ايتمسى شايان دقتدر . مشاراليه قبريس جزيره‌سنك انكلتره دولتى طرفندن آلنمسى بر خطاى فاحش اولديغنى بياندن صكره ديمشدركه :

« بزلر رياست اموردە بولنديغمز مدتجه ديكر دولتلره قارشو عدالت وخالصيت ايله وبيطرفانه حركت ايدرز ؛ ديكر دولتلره صورت متساويه‌ده معامله ايدلمك حقنى تصديق وحقوق بين الملله رعايتله انكلتره‌نك شرف وشان ونفوذينى تأسيس ايتمش اولورز . »

حكومت عوام قاره‌سنده حائز اكثريت اولديغندن بالطبع مقاوله مجلسك تصديقنه اقتران ايتمشدر .

قبریس جزیره‌سنك انکلتره‌یه ترك واحاله‌سی حقنده باب عالینك نقطهٔ نظرینی حاوی
٢٤ لوقت خارجیه ناظری بولنان صفوت پاشا طرفندن سفارات اجنبیه‌یه تبلیغ اولنان
١٨٧٨ تاریخلو تحریرات عمومیه‌نك صورتی آتی‌یه درج اولنمشدر :

"J'ai l'honneur de vous transmettre en copie avec son anne
la convention signée, il y a plus d'un mois, entre la Sublim
Porte et le Gouvernement de S. M. Britannique pour la conclusi
d'une alliance défensive contre toute agression éventuelle de
Russie en Asie et pour l'occupation de l'administration de l'île
Chyre par l'Angleterre.

La Sublime Porte, appréciant les avantages qu'une allia
défensive avec la Grande Bretagne doit procurer à l'Empire,
pas hésité à accueillir les ouvertures du Cabinet de St. Jame
cet égard. Quant aux conditions de cette alliance, elles lui
semblé telles que ni son indépendance, ni sa dignité, ni
intérêts matériels n'auraient à en souffrir. En effet les ressour
de l'Etat ne sont pas diminués à la suite de l'occupation
Chypre, puisque le Gouvernement de Sa Majesté Britanni
s'oblige à verser régulièrement au Trésor Impérial les revenus
l'île qui continue d'ailleurs à faire partie intégrante de l'Emp
Ottoman. Les biens de l'Etat et des fondations pieuses s
respectés et seront régis comme par le passé. Enfin non seulem
les croyances de tous les habitants de l'île seront respectés
pratiqués, mais encore la juridiction spéciale et régulière
musulmans sera scrupuleusement maintenue.

Au surplus, la possession de l'île de Chypre sera imuédiatem
restituée à la Sublime Porte, le jour où la Russie renoncerai
l'agrandissement de territoire qu'elle a obtenu en Asie.

En ce qui touche les réformes administratives à introdu
dans nos provinces asiatiques et qui sont stipulées dans no
convention avec l'Angleterre, il est à peine besoin de faire rem
quer que les conditions posées à cet égard par le Gouvernem
de Sa Majesté Britannique ne pouvaient rencontrer aucune opp
sition de la part de la Sublime Porte qui a sincèrement résolu

et déclaré que ces reformes seraient poursuivies et accomplies avec énergie et persévérances tant en Asie qu'en Europe, aussitôt que le rétablissement de la paix le lui permettrait. Aucune atteinte ne devant être portée aux droits souverains de S. M. I. le Sultan, le concours d'une Puissances amie et alliée dans cette œuvre importante ne pouvant donc qu'être favorablement accueillie au double point de vue de son utilité pratique et du témoignage de l'intérêt que l'Angleterre attache au relèvement et à la prospérité de l'Empire Ottoman.

Celles sont, dans leurs portées essentielles, les stipulations intervenues entre la Sublime Porte et le Gouvernement de S. M. Britannique les motifs qui les ont inspirés et enfin les considérations capitales qui nous ont engagés à y souscrire.

اشبو تحريرات عموميه‌ده باب‌عالی طرفندن بيان اولنان مطالعات وانكلتره حكومتی ايله عقد ايتمش اولديغی مقاوله‌نك فائده‌سی حقنده سرد ايديلن اسبابك محضا بو مقاوله‌يی انكلتره‌نك جبروتهديدی ايله عقد ايلديكنی ستر ايتمك وبتون عالمه قارشو شرف ووقارينی ظاهراً اولسون محافظه ايتمك مقصديله درميان ايدلمش اولديغنده شبهه يوقدر .

قبريس مسئله‌سی هيچ بروقتده انكلتره افكار عموميه‌سنجه حسن تأثير حاصل ايده‌مامشدر . هرسنه قبريس بودجه‌سی مجلس مبعوثانده مذاكره ايديلركن جزيره‌نك اشغالی دائما اعتراضی موجب اولمشدر . حتی ١٩٠٤ سنه‌سنده ينه مخالفين طرفندن بعض اعتراضات درميان ايدلمسی اوزرينه اولوقت مستملكات ناظرئ موسيو ژوزف چمبرلاين « بن اولوقت موقع اقتداردە اولەيدم قبريسی اشغال ايتمزدم . فقط بوكون ترك ايتمك يك مشكلدر . » جوابنی ويرمشدر . انكليزلر قبريسدن ظن ايلدكلری كبی مستفيد اولەمامشلردر . كريد مسئله‌سی اثناسنده كريدك يونانليلره تركيه قبريسك دولت عثمانيه‌يه اعاده‌سی موضوع بحث اولمش ايسەده نتيجه‌سز قالمشدر .

بيلديز اوراقی ميانده ظهور ايدوب صدرمرحوم محمود شوكت پاشا طرفندن ديوان همايونه توديع قلنان انكلتره سفيرينه كوندرلمش غايت مهم برمكتوب مسوده‌سنك قسماً قبريس مسئله‌سنه تعلقی حسبيله بورايه ذيلاً علاوه‌سی تنسيب قلندی :

سرای همایون ٢٠ حزیران ١٨٨٠

انکلتره سفیر مخصوصی اصالتلو موسیو غوشن جنابلرینه

ماه حالك طقوزی تاریخیله ارسال بیوریلان مکتوب سفیرانه‌لرینك مألی معلوم ثناوری اولدی. ذات حضرت خلافتپناهی برلین‌عهدنامه‌سنك اجراسنده انکلتره حکومتنك بیطرف ومنفعتدن عاری بر صورتده حرکت ایده‌رك بوبابده ذات حضرت شهریاری‌یه معاونت ایده‌جکنی ایشتمکله بو خصوص زیاده‌سیله محظوظیت شاهانه‌یی موجب اولمش ودرحال باب‌عالی‌یه بیان کیفیت قلنمشدر . ذات حضری پادشاهی خصوص مذکوردن طولایی حشمتلو قرالیچه حضرتلرینه بیان تشکر ایدرلر . قانون اساسیده ذات ملوکانه‌یه حق نفی ویرن ماده‌نك احکامی مدت سلطنت شاهانه‌ده اجرادن کیرو قالمدیغندن بحثله بومسئولیت معنویه‌نك ذات شاهانه‌یه راجع اولهبیلمسی مبین فقرهٔ سفیرانه‌لرینك صورت قطعیه‌ده رد وجرحنی وظیفه عد ایلدم . زیرا بونفی قضیه‌سی دنیانك اك واسع ادارهٔ مشروطه‌یی حائز اولان مملکتنده اجرا اولندیغی کبی دیوان حربك ومحکمه‌لرك قرار قطعیلری موجبنجه ومجرد انتظام وامنیت‌عمومیه تدابیری اقتضاسندن اولهرق اجرا ایدلمش وعلی‌الخصوص مملکتنك بر محاربهٔ فاجعه نتایجی تحتنده بولندیغی وادارهٔ عرفیه‌نك اك مشروع برطریقله نشر واعلان ایدلدیکی برزمانده وقوعبولمشدر. بومناسبتله‌ذات‌پادشاهینك تخت عثمانیانه حین جلوسلرنده بغیرحق منفیده بولنان محمود ندیم پاشا وسائر ذواتی جلب بیورمش اولدقلرینی بیان ایلکی تنسیب ایلدم .

والد ماجد شهریاری جنتمکان سلطان عبدالمجیدك اصدار بیوردقلری کلخانه خط همایونیله قانون اساسیٔ جدید احکامی اقتضاسندن اولهرق ذات پادشاهینك وکلاسی هر زمانده مذاکره‌لرینی حریت تامه وکامله ایله اجرا ایلمش اولوب امور دولته متعلق هر درلو مصالح لایحه‌لری تصدیق بیورلمق اوزره خاکپای شاهانه‌یه عرض ایتمك صلاحیتنی کرك مجتمعاً وکرك منفرداً حائز اولمغله ذات پادشاهی عثمانلی زرهلی دونمامسنك روسلره ترکی وروس عساکرینك پایتخت سلطنت سنیه‌یه دخولی مسائلنده اولدینی مثللو یالکز دولت عثمانیه‌نك ناموسی تهلکده بولنمق کبی فوق‌العاده وخیم احواله‌درکه افکاروکلایه مخالفتله برقرار ذاتی‌اتخاذ ایدرك شان وناموس‌دولتی وحقوق سلطنتی محافظه‌بیورمشلردر. حالبوکه ٣ حزیران تاریخنده ذات پادشاهی ایله وقوعبولان ملاقات علیهٔ سفیرانه‌لرینه

اوکون تعقیب ایدن ملاقات خصوصیه‌ده طرف سفیرانه‌لرندن درمیان ایدیلان خصوصات حقنده طرف اشرف پادشاهیدن طلب بیوریلان ایضاحاتی حاوی ملاقاتدن ایکی کون صکره وارد اولان برنجی مکتوبکزله ۹ حزیران تاریخلو ایکنجی مکتوبکزده حاکمیت شاهانه‌دن بحث ایدن سوزلریکز حقوق جلیلهٔ شاهانه‌یه کلیاً مخالف اولدیغندن اقوال مذکوره‌نی قبریس عهدنامه‌سنه استناداً درمیان ایتدیککز تقدیرده نفس الامره موافق کورلمدیکندن قطعیاً ردینی اختیار ایدر وبوبابده بر خصوص مهمی خاطر سفیرانه‌لرینه کتورمك اوزره عهدنامهٔ مذکورك طرف پادشاهیدن صورت تصدیقیله سیر هانری لایارك امضاسنی حاوی ولان سندکزیرده محرر صورتی اوزرینه‌نظردقت اصیلانه‌لرینی جلب ایلرم.

سرعت اجراسی منافع اولیهٔ سلطنتدن وبناءً علیه متبوع مفخم ذات حضرت پادشاهینك منافع شاهانه‌لرندن اولان مسائل متعلقه‌یه کلنجه بونلرك منافع دولت علیه‌لرینه موافق برصورتده تسویه‌سی حقنده باب عالی‌یه‌اوامر سنیهٔ قطعیه اصدار بیورلمش‌اولدیغندن ذات شهریاری اشبومقصد جلیل شاهانه‌لرینه وصول ضمنتده هیئت وکلای جدیده‌لرینك مساعیسنه استناد بیورمقده‌درلر . خصوصات مشروحه‌نك بیانیله عرض مأثر ...

صورت سند

حقوق شاهانه‌مه اصلا خلل کلمك شرطیله معاهده‌نامه‌یی تصدیق ایلرم .

۳ تموز ۹٤ عبدالحمید

۱۵ تموز ۱۸۷۸ تاریخلو معاهدهٔ تدافعیه تصدیقنامه‌سنده ذات شوکتسمات شاهانه‌نك ذاهت‌اولدقلری وجهله حقوق ملوکانه‌لری قطعا اخلال‌اولنمق‌داعیه‌سنده بولنمیه‌جغنی انکلتره سفیر کبیری بیان ایدر. طرابیه ۱۵ تموز ۱۸۷۸ لایار

باب عالی ۱ ایلول ۳۳٤

سفرای عثمانیه‌دن

روم بك اوغلی فخرالدین

روما سفیر کبیری

محمد نابی

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ
No.